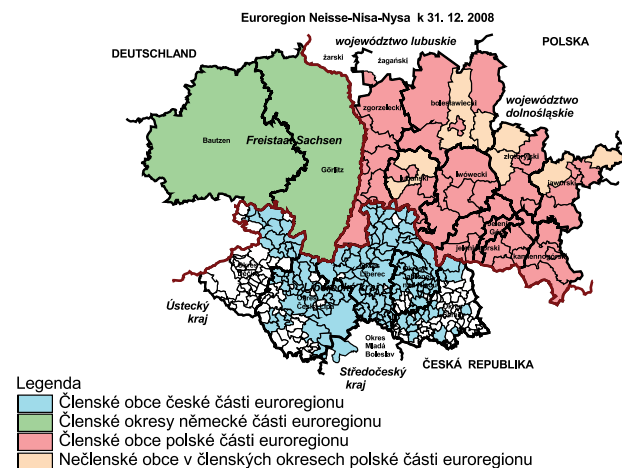

EUROREGIONÁLNÍ CHRONOLOGIE

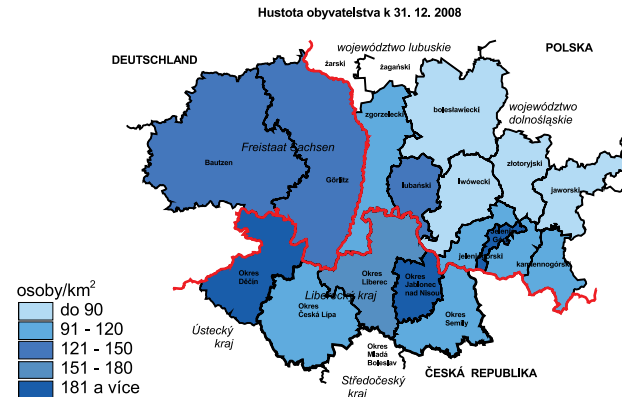
- prosinec 1990** - Vznik myšlenky založit příhraniční euroregion
- jaro 1991** - Přípravná dvou a třístranná jednání komunálních politiků
- 23. - 25. 5. 1991** - Konání mezinárodní konference v Zittau, přijetí Memoranda, zřízení koordináční kanceláře v Zittau
- 21.12.1991** - 1. zasedání rady ERN a usnesení o založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (ERN)
- 1992** - Vybudování struktury ERN
- Vstup ERN do členství v Asociaci evropských euroregionů (AGEG)
- Soutěž o návrh loga ERN
- Realizace prvních malých projektů
- Založení mezinárodního studentského orchestru EUROPERA,
- Založení Mezinárodního vysokoškolského institutu IHI v Zittau umožňující vzdělání německých, českých a polských studentů z ERN
- 1993** - Vznik konceptu rozvoje Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
- Otevření důležitého hraničního přechodu Hrádek n.N./Porajow a Porajow/Zittau
- 1994** - Dobudování struktur Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
- Schválení Rámcové dohody ERN o přeshraniční spolupráci
- Finanční a poradenská pomoc Euroregionu od Vlámského společenství a Euregio Maas - Rhein
- 1995** - Mezinárodní uznání pro ERN u Evropské komise, u centrálních orgánů a dalších zahraničních institucí (AGEG, Bundesstiftung Umwelt)
- Zahájení programů Evropské unie Phare CBC a Interreg a první peníze na projekty příhraniční spolupráce
- Podpora projektů ERN z fondu Rady Evropy
- Prosazení cca 150 projektů s dotací přes 20 mil. Eur
- 1996** - Realizace prvních investičních projektů z evropských fondů, např. obchvatu měst Rumburk-Neugersdorf, propojení měst Zittau-Porajow-Hrádek, budování sítě kanalizací v rámci akce Čistá Nisa
- Prvopočátky internetového propojení vysokých škol Euroregionu
- Uspořádání konference k 5. výročí založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, hodnocení výsledků a přijetí 2. Memoranda ERN
- 1997** - Podporovány jsou první menší příhraniční projekty z Fondu malých projektů, zřízení jednostranných euroregionálních výborů pro schvalování dotací
- 1998 - 2000** - Realizace širokého spektra malých i velkých příhraničních projektů z programů PHARE CBC, INTERREG a CREDO
- V rámci Fondu malých projektů bylo realizováno okolo tisíce přeshraničních projektů za 4,3 mil. EUR
- 21. 6. 2001** - Konference k 10. výročí od založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, schválení 3. Memoranda ERN
- Politici tří stran Euroregionu vyhodnotili dosažené výsledky a směřování činnosti

- 2002** - Úspěšná realizace řady projektů euroregionu v oblasti turistiky, např. instalace 700 vícejazyčných infotabulí na hraniční přechody, turistické stezky k historickým pamětihodnostem a na cyklostezky mezinárodního významu vedoucí napříč ERN. Dále byly realizovány projekty obnovy turistických stezek, obnovy venkovských obcí a jiné.
- 2003** - Uskutečnění prvního ročníku mezinárodní soutěže „Cena za inovaci 2003 v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa“, vyhlášována ve 3 kategoriích, Best Innovation (nejlepší inovace), Best Partnership (nejlepší partnerství) a Best public private partnership (nejlepší partnerství veřejného a soukromého sektoru)
- Ustanovení tzv. Fóra bezpečnosti FOR-BE-S - pro území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa – koordinace spolupráce a výměna informací národních, třístranných, komunálních a jiných grémii, existujících za účelem udržení a zvýšení bezpečnosti a pořádku
- 1. 5. 2004** - Oslavy Trojmezí – slavnostní akce vlád Polské, České a Spolkové republiky Německo k rozšíření EU;
- 2004** - Euroregion modernizuje vlastní právní dokumenty a dohodnuté formy spolupráce z důvodu členství všech tří národních částí v Evropské unii
- Dohoda o společném dlouhodobém cíli vytvořit jeden společný příhraniční právní subjekt
- 2005** - Zahájení spolupráce při organizování a realizaci projektů a aktivit spolufinancovaných z programu INTERREG IIIA
- 2006** - V Euroregionu je realizováno velké množství investičních i dalších projektů dennodenní příhraniční spolupráce. Intenzita přeshraniční spolupráce je výrazně umocněna dostupnými finančními prostředky z programu INTERREG IIIA. Euroregion rozhoduje o dotacích jak ve vlastním výboru, tak se podílí na velkých programech INTERREG IIIA. Rada projektů je iniciována přímo v kancelářích Euroregionu.
- 2007** - Ukončení dotační periody Interreg IIIA a přechod na program Cíl 3. Euroregiony se staly nedílnou součástí regionální politiky ČR, Polska i Svobodného státu Sasko. Počet realizovaných projektů, aktivit i činností dosahuje nebyvalých rozměrů (během 2005-2007 uskutečněno například 500 projektů s dotací 4,5 mil.EUR)
- 21. 12. 2007** - V rámci oslav vstupu České republiky do Schengenu se na česko-polsko-německé hranice, oblasti Trojmezí, uskutečnilo setkání předsedů vlád ČR, Polska a Německa s předsedou Evropské komise. Euroregion se tak stává symbolem odstranění hraničních závor a bariér mezi západní a východní Evropou.
- 2008** - Vyhlášení nové mezinárodní soutěže „Cena Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa“. Soutěží se v pěti kategoriích: Komunální partnerství, Bezpečnost a zdraví, Vzdělání, Kultura a sport, Cestovní ruch.
- Euroregion zahajuje novou etapu realizace přeshraničních projektů a aktivit a přijímá roli generovat projekty vhodné pro rozvoj příhraniční spolupráce.
- 2009** - Příprava nové rozvojové strategie Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa a snaha o založení společného právního subjektu jako průkopníka nové formy organizace příhraničních aktivit

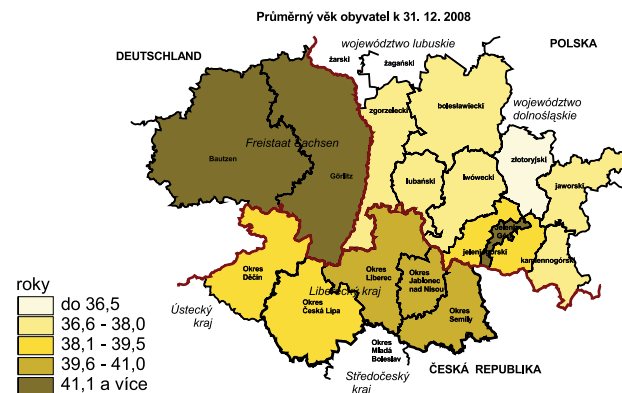
ČLENSKÉ OBCE A OKRESY EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

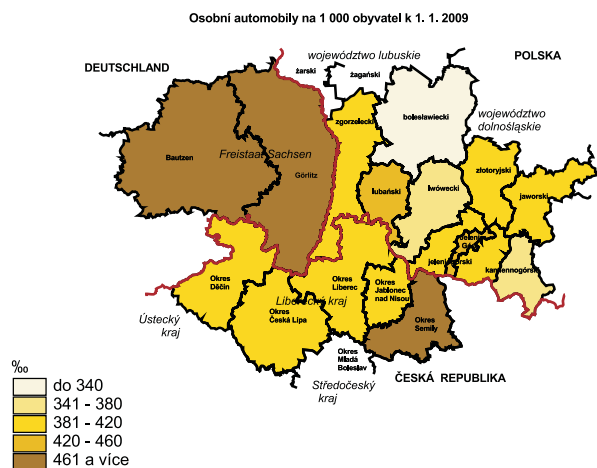
HUSTOTA OBYVATELSTVA

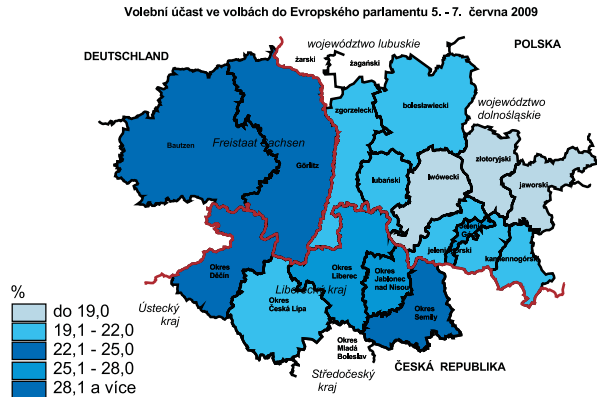
OBYVATELSTVO

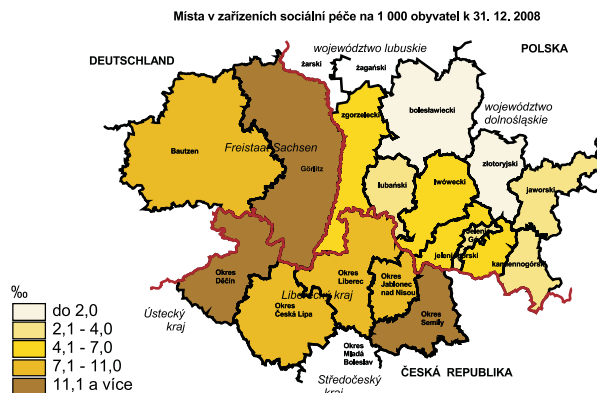
AUTOMOBILY V EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

VOLBY V EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

SOCIÁLNÍ PÉČE

1990-2010

ERN

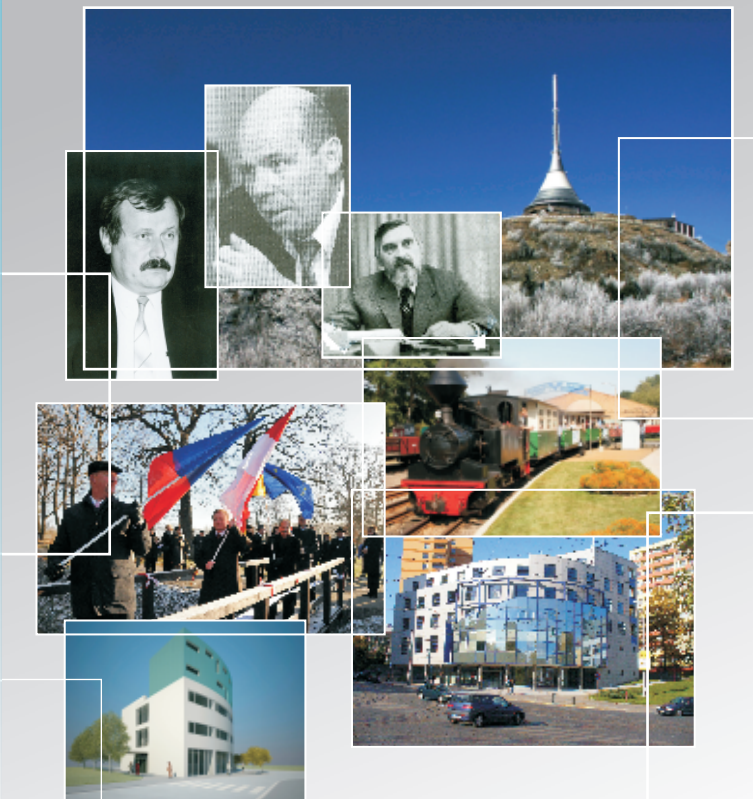
EUROREGION NEISSE - NISA - NYSA

Tento projekt je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Euroregionu NISA.

EVROPSKÁ UNIE
"PŘEKRAČUJEME HRANICE"

POČÁTKY VZNIKU EUROREGIONU NEISSE – NISA – NYSA

Vznik prvního euroregionu ve středovýchodní Evropě byl podmíněn demokratickými proměnami, kterými procházelo toto území koncem 80. a začátkem 90. let a které vyvrcholily sjednocením Německa. Myšlenka založení euroregionu byla

prosazována tehdejšími libereckými primátorem Ing. Jiřím Drdou, žitavským zemským radou Heinzem Eggertem a jelenohorským vojvodou Jerzym Nalichowskim. Představitelé tří sousedních států si uvědomovali geografickou polohu v Trojzemi a měli stejný zájem - překonat

pohraničí, které se díky své poloze nerozvíjí. Vzorem jim byly zkušenosti euroregionů, které vznikly po druhé světové válce v západní Evropě.

Brzy se k přeshraniční spolupráci starostů přihlásily i další okresy a vojvodství. Začaly pracovat dvou- a třístranné pracovní skupiny, zabývající se společnými problémy: Ochrana životního prostředí, dopravu a turistikou, spoluprací vysokých škol, multikulturní a parlamentní spolupráci a mnohým dalším.

Jako první oficiální krok podepsali 15. května 1991 zástupci všech tří stran společnou Deklaraci o spolupráci - přeshraniční partnerství. 23. května téhož roku se uskutečnila v Zittau „Ustavující konference Trojzemí“. Záštitu nad touto konferencí převzali tehdejší prezidenti jednotlivých států Václav Havel, Richard v. Weizsäker a Lech Walesa. Její účastníci

schválili předběžnou dohodu o vytvoření třístranného euroregionu v oblasti Trojzemí. (Zajímavostí je, že původně navrhovaným názvem vznikajícího subjektu měl být „Euroregion Trojzemí“. Od názvu se však později upustilo, a to v zájmu větší transparentnosti ve vztahu k území.) Mezi historicky důležitými okamžiky této konference patřilo vytvoření MEMORANDA, které nastínilo směr dalšího vývoje.

V červnu 1991 se sešla pracovní skupina, která měla vytvořit třístranný dokument o zřízení společného sekretariátu. Na základě zkušeností západoevropských pohraničních regionů vypracovala také strukturální model, který je dodnes regionův základem Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Ustanovující zasedání Třístranné rady, které oficiálně schválilo založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, se uskutečnilo v prosinci 1991 v Zittau. V průběhu roku 1992 odsouhlasila Rada Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa návrh akčního programu, logo a přijala usnesení o členství v pracovním společenství Evropských hraničních regionů (AGEG).

PRÁVNÍ ASPEKTY VZNIKU EUROREGIONU

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je sdružením tří právních subjektů: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa, Euroregion Nisa – zájmové sdružení právnických osob a Kommunal-gemeinschaft Euroregion Neisse, Sektion BR Deutschland e.V. Individuální členství obcí a okresů je vnitřní záležitostí sdružení. Každé strany a jakékoliv změny členství v jednotlivých částech Euroregionu nevyžadují souhlas partnerů. Pravidla, cíle a formy vzájemné spolupráce tří partnerů uvnitř Euroregionu jsou dány v tzv. Rámcové dohodě o spolupráci.

Hlavní náplní činnosti Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa je iniciace vzájemné přeshraniční spolupráce a koordinace takových činností v Trojzemi, které mají přeshraniční dopad. Euroregion především podporuje aktivity mající význam při sblížování, poznávání, spolupráci a partnerství obyvatel a dalších subjektů na svém příhraničním území.

EUROREGION VE FAKTECH

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je euroregionem tří hraničních oblastí nacházejících se v srdci Evropy na území, kde se stýkají hranice Spolkové republiky Německo, Polské republiky a České republiky.

Svůj název dostal euroregion podle hraniční řeky Nisy, která pramení u Jablonce nad Nisou, protéká Libercem a dále pak tvoří hranici mezi SRN a Polskem. Na řece Nise nedaleko města Hrádek nad Nisou se nachází tzv. trojmezí, ve kterém se setkávají hranice Čech, Polska a Německa.

Celková jeho rozloha je 14 tis.km². Polská část zaujímá 39%, česká část 28% a německá část 33%. Na celém území ERN žije více jak 1,7 miliónů obyvatel (z toho 33% na polském území, 32% na českém a 35% na německém).

Přírodní charakter euroregionu Nisa je velice rozmanitý. Nížiny na severu, hory na jihu, nejvýraznějším pohořím jsou Krkonoše s nejvyšší horou Sněžkou (1602m). Nacházejí se na severovýchodě mezi Českou republikou a Polskem. Hranice mezi oběma státy prochází přímo po hlavním hřebeni. Rozlohou se dvě třetiny Krkonoš nacházejí právě na české straně hranice. Pramení zde i největší česká řeka Labe a mnoho dalších řek tu má svá prameniště.

Město	obce	obyvatelstvo	Rozloha (km ²)
Česká část			
Česká Lípa	57	103 tis.	1 137
Jablonce nad Nisou	34	89 tis.	402
Liberec	59	166 tis.	925
Semily	65	74 tis.	699
Děčín	52	135 tis.	909
celkem	267	567 tis.	4072
Německá část			
Bautzen	64	333 tis.	2 391
Görlitz	61	288 tis.	2 106
celkem	125	621 tis.	4 497
Polská část			
Jelenia Góra, město	1	85 tis.	109
Boleslawiecki	6	88 tis.	1303
Jaworski	6	51 tis.	582
Jeleniogórski	9	63 tis.	627
Kamiennogórski	4	46 tis.	396
Lubański	7	56 tis.	428
Lwówecki	5	47 tis.	710
Zgorzelecki	7	93 tis.	839
Zlotoryjski	6	45 tis.	576
celkem	51	574 tis.	5 570
Euroregion celkem	443	1 762 000	14 139

EUROREGION JAKO INSTITUCE

JE:

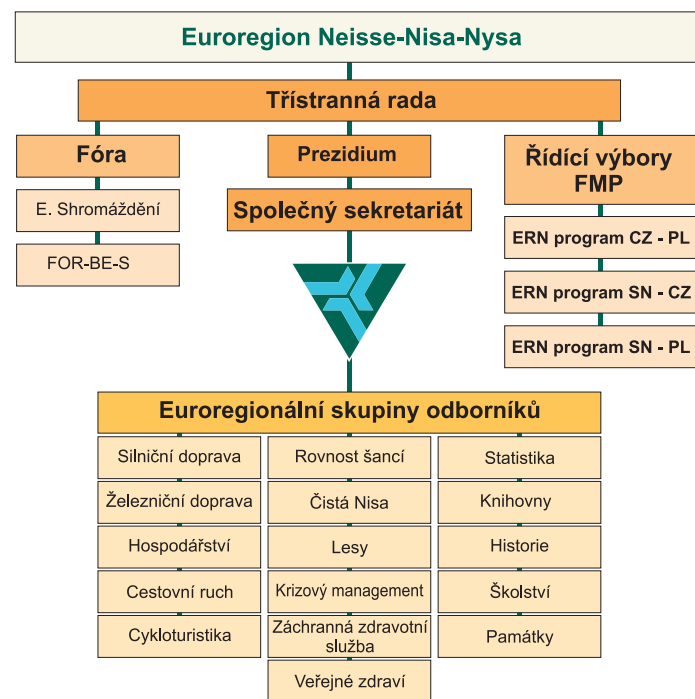
- demokraticky organizované přeshraniční zájmové sdružení
- platforma pro různé přeshraniční procesy a iniciativy
- místo setkávání, na které se mohou obracet občané, zástupci zájmových sdružení, úřady, vlády, Evropská unie

NENÍ:

- nástrojem, který může krátkodobě odstranit strukturální nedostatky této oblasti
- hospodářsky podporovaná společnost
- pobočka Evropské unie nebo zařízení vytvořené na její požadavek
- státním úřadem nebo podobným úřadem vzniklým zákonem

PRINCIPY FUNKOVÁNÍ EUROREGIONU

Rada a Presidium jsou vrcholnými orgány Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, které rozhodují o konkrétních aktivitách. Rada Euroregionu je třicetičlenná, přičemž každá ze stran má deset zástupců.

Prezidium je tvořeno třemi členy Rady v paritním zastoupení po jednom mandátu z každé části Euroregionu. Výkonným orgánem Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa jsou kanceláře, které fungují v Zittau, Liberci a Jelení Góře. Každá ze tří stran Euroregionu samostatně rozhoduje a volí své zástupce do společných orgánů. Pro řešení společných problémů a úkolů, které překračují svým významem hranice, jsou ustanoveny odborné pracovní skupiny

EUREX. Tyto expertní skupiny pracují na mezinárodní úrovni a jsou založeny na odborné bázi (např. doprava, cestovní ruch, ochrana životního prostředí, ochrana před katastrofami, statistika, hospodářství, zdravotnictví apod.) Činnost těchto mezinárodních pracovních skupin je odrazem rozvíjející se přeshraniční spolupráce v Euroregionu a barometrem její kvality.

V roce 2003 bylo založeno Fórum bezpečnosti FOR-BE-S jako platforma pro setkávání odborníků všech tří stran Euroregionu. Euroregion hraje nezastupitelnou roli v poskytování finančních prostředků z programů EU zaměřených na podporu přeshraniční spolupráce. V rámci jejich čerpání byly založeny tzv. Euroregionální řídicí výbory, které rozhodují o podpoře různých menších přeshraničních projektů.

V období let 1995 – 2009 bylo takto v území Euroregionu podpořeno více než dva a půl tisíce projektů v celkové hodnotě přes tři sta milionů eur.

